

**Монгол Улсын Засгийн Газрын
Худалдаа Тээврийг Хөнгөвчлөх
Үндэсний Хороо**

**"ТРАНЗИТ МОНГОЛ"
ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР**

2008

**МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ТОГТООЛ**

*2008 оны 5 дугаар
сарын 14-ний өдөр*

Дугаар 183

*Улаанбаатар
хот*

Хөтөлбөр, төлөвлөгөө батлах тухай

Монгол Улсын Засгийн газраас ТОГТООХ нь:

- 1. "Транзит Монгол" Үндэсний хөтөлбөрийг 1 дүгээр хавсралтаар, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг 2 дугаар хавсралтын ёсоор тус тус баталсугай.*
- 2. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлыг удирдан зохицуулж ажиллахыг Зам, тээвэр, аялал жуулчлалын сайд /Р.Раш/-д үүрэг болгосугай.*
- 3. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлуудыг хугацаанд нь хэрэгжүүлэхийг холбогдох Засгийн газрын гишүүд, агентлагийн дарга, аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нарт даалгасугай.*
- 4. Үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хөрөнгийг жил бүрийн улс, орон нутгийн төсөвт тусган санхүүжүүлж уг хөтөлбөрийн ач холбогдлыг олон улсын байгууллага, хандивлагч орнуудад танилцуулах, тэдгээрийн зээл, тусламжид хамруулах арга хэмжээ авч ажиллахыг Сангийн сайд /Ч.Улаан/, Зам, тээвэр, аялал жуулчлалын сайд /Р.Раш/, Үйлдвэр, худалдааны сайд /Х.Наранхүү/ нарт даалгасугай.*
- 5. Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн явц, үр дүнг жил бүрийн I дүгээр улиралд багтаан Засгийн газарт танилцуулж байхыг Зам, тээвэр, аялал жуулчлалын сайд /Р.Раш/-д үүрэг болгосугай.*

Монгол Улсын Ерөнхий сайд, С.БАЯР

Зам, тээвэр, аялал, жуулчлалын сайд, Р.РАШ

“ТРАНЗИТ МОНГОЛ” ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1. Оршил

Даяарчлалын өнөө үед Монгол Улс газар зүйн байрлалын давуу талаа ашиглан олон улсын худалдаа, тээвэр, логистикийн нэгдсэн сүлжээний бүрэлдэхүүн хэсэг болох замаар транзит орон болсноор олон улсын худалдаа, тээвэр, логистикийн зах зээлд өрсөлдөх чадвараа дээшлүүлэх тодорхой арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлэх бөгөөд улмаар эдийн засгийн өсөлтийг хурдасгах, эдийн засаг, нийгмийн тулгамдсан олон асуудлаа шийдвэрлэхэд чухал ач холбогдолтой юм.

2. Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх тухай ойлголт

НҮБ-ын Ази, Номхон далайн бүс нутгийн нийгэм, эдийн засгийн комиссоос гаргасан зөвлөмжид тодорхойлсноор “Худалдааг хөнгөвчлөх” гэдэг нь барааны экспорт, импорт болон транзит урсгал аль болох хямд, хурдан шуурхай, чөлөөтэй нэвтэрч байх орчинг бүрдүүлэх үйл ажиллагаа юм.

Бараа бүтээгдэхүүний хөдөлгөөнд Засгийн газрын зохицуулалт, хил, гааль, хяналтын байгууллагын үйлчилгээний чанар, бизнесийн ур чадвар, тээвэрлэлт ба тээврийн дэд бүтэц, харилцаа холбооны чадавхи, санхүүжилт зэрэг олон хүчин зүйл шууд нөлөөлж байдаг.

“Тээврийг хөнгөвчлөх” гэдэг ойлголт нь худалдааг хөнгөвчлөх үйл ажиллагааны салшгүй хэсэг бөгөөд зорчигч ба ачааг тээвэрлэх эрх зүйн орчинг сайжруулах, тээвэрлэлтийн саад тотгорыг арилгах, дэд бүтцийг бий болгох цогц үйл ажиллагаагаар тодорхойлогдох болно.

3. Хөтөлбөрийн үндэслэл, шаардлага

Транзит тээвэр, логистикийг хөгжүүлэх нь худалдаа, тээвэр, хил, гааль, мэргэжлийн хяналт зэрэг олон салбаруудын нэгдмэл хамтын ажиллагаа болон хувийн хэвшил, төрийн ба төрийн бус байгууллага, олон улсын байгууллагуудын идэвхитэй оролцоо шаардсан өргөн хүрээтэй цогц үйл ажиллагаа юм.

"ТРАНЗИТ МОНГОЛ" - ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Монгол Улсын хувьд худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх чиглэлд нэгдсэн бодлого, зохицуулалт, дэд бүтэц, техникийн хүчин чадал хангалтгүй, хууль эрх зүйн зохистой орчин төгс бүрдээгүй байгаа болно.

Одоогоор Монголын транзит тээвэрт төмөр зам гол үүрэг гүйцэтгэж байна. Сүүлийн жилүүдэд Монгол Улсын эдийн засаг эрчимтэй өсч, гадаад, дотоод худалдааны хэмжээ нэмэгдэж, энэхүү эрэлтийг хангахад тээврийн дэд бүтэц, хөдлөх бүрэлдэхүүн, техник хэрэгслийн хүчин чадлыг эрс сайжруулах шаардлагатай боллоо.

Хил, гаалийн үзлэг, хяналтын удирдлага, зохион байгуулалт, хүний нөөцийн чадавхи, техник технологи нь олон улсын түвшин, стандартын нөхцөл шаардлагыг бүрэн хангаагүй, хөрш орнуудын хил, гаалийн байгууллагуудтай ажлын уялдаа холбоо сул байгаа нь тарифын бус хүндрэлийг үүсгэсээр байна.

Монгол Улсын хөдөө аж ахуй, уул уурхай болон бусад салбарын үйлдвэрлэл үйлчилгээнд тээвэр логистикийн төвүүд ашиглагдахгүй байгаагаас үйлдвэр, аж ахуйн газрууд өөрийн хэрэгцээний тоног төхөөрөмж, түүхий эдийг олж авах, бараа үйлчилгээгээ борлуулах, экспортлоход ихээхэн нэмэлт зардал гаргаж байна.

Монгол Улсын үндэсний стандартын нөхцөл шаардлага тодорхой бус, хуучирсан, зарим шаардлагатай стандартууд огт байхгүй, мэргэжлийн хяналтын үзлэг хийх техник, технологийн бололцоо хангалтгүй байгаа нь импортын бараанд хяналт тавих боломжийг хязгаарлаж байна.

Мөн Монгол Улсад үйлдвэрлэсэн бараа, үйлчилгээний стандарт, гарал үүслийн гэрчилгээг олон улсын түвшинд хүлээн зөвшөөрөгдөхүйц баталгаажуулах үндэсний лаборатори байхгүйгээс Монголын экспортын барааг олон улсын зах зээлд нийлүүлэх асуудал хүндрэлтэй хэвээр байна. Бүс нутгийн худалдаа өсөхийн хэрээр олон улсын тээвэр, логистикийн салбар дахь өрсөлдөөн улам нэмэгдэж байхад Монгол Улсын тээвэр, логистикийн салбарын хөгжил олон улсын худалдаа, тээврийн зах зээлийн хөгжлөөс хоцорч байгаагаас транзит тээвэр өсөхгүй байна.

ХОЁР. ХӨТӨЛБӨРИЙН ЗОРИЛГО, ЗОРИЛТ, ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА, ХАМРАХ ХҮРЭЭ

4. Хөтөлбөрийн зорилго, зорилт

Хөтөлбөрийн үндсэн зорилго нь Монгол Улс өөрийн газар зүйн байрлалын давуу талаа ашиглан, зах зээлийн бодит хэрэгцээнд суурилсан, хувийн хэвшил, гадаадын хөрөнгө оруулагчдын идэвхтэй оролцоотой транзит тээвэр, логистикийн салбарыг дэмжин хөгжүүлэхэд чиглэгдэнэ. Энэхүү зорилгыг дараахь зорилтуудын хүрээнд хэрэгжүүлнэ:

4.1. Гадаад худалдаа, олон улсын тээвэр, логистикийн үйлчилгээний эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгох, сайжруулах;

4.2. Худалдаа, тээвэр, логистикийн үйлчилгээг хөнгөвчлөх, дэмжин хөгжүүлэх;

4.3. Үндэсний зам, тээврийн сүлжээг өргөжүүлж, олон улсын тээврийн системтэй холбох;

4.4. Олон улсын транзит тээврийг дэмжих;

4.5. Хил, гааль, мэргэжлийн хяналтыг хөнгөвчлөх, үр нөлөөг сайжруулах;

4.6. Худалдаа, тээвэр, логистикийн үйлчилгээг хөнгөвчлөхөд мэдээлэл, харилцаа холбооны технологийн дэвшилийг нэвтрүүлэх;

4.7. Худалдаа тээвэр логистикийн салбарын бүтэц, зохион байгуулалтын шинэчлэл, хүний нөөцийн удирдлагыг боловсронгуй болгох.

5. Үйл ажиллагаа

Дэвшүүлсэн зорилтыг дараахь үйл ажиллагаагаар хэрэгжүүлнэ.

5.1. Гадаад худалдаа, олон улсын тээвэр, логистикийн үйлчилгээний эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгох, сайжруулах зорилтын хүрээнд:

5.1.1. Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх, тээвэр зуучлал, тээвэр-логистикийн олон улсын конвенц, гэрээ хэлэлцээрт нэгдэн орж, үндэсний эрх зүйн орчинг тэдгээрт нийцүүлж сайжруулах;

"ТРАНЗИТ МОНГОЛ" - ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

5.1.2. Автотээвэр, иргэний нисэх, төмөр зам, усан замын тээврийн тухай хуулиудад транзит тээвэр, логистикийн асуудлыг тусгах арга хэмжээг авах;

5.1.3. Олон улсын ба транзит тээвэрлэлт, логистикийн үйл ажиллагааг хил, гаалийн хяналттай уялдуулсан эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгох;

5.1.4. Олон улсын болон бүс нутгийн байгууллагуудын үйл ажиллагаанд идэвхтэй оролцож, техникийн болон арга зүйн зөвлөгөө, тусламж дэмжлэгийг бүрэн дүүрэн ашиглах;

5.1.5 Хөрш болон зэргэлдээ улс орнуудтай эрх зүйн нэгдсэн орчин бүрдүүлэх замаар худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх нөхцлийг бүрдүүлэх;

5.1.6. Худалдаа, тээвэр, логистикийн салбарын төрийн бодлого шийдвэр, арга хэмжээний төслийг боловсруулах, хэрэгжүүлэхэд хувийн хэвшлийн идэвхтэй оролцоог бий болгох.

5.2. Худалдаа, тээвэр, логистикийн үйлчилгээг хөнгөвчлөх, дэмжин хөгжүүлэх зорилтын хүрээнд:

5.2.1. Гадаад худалдааны бичиг баримтыг олон улсын жишигт нийцүүлэн нэг стандартад шилжүүлэх арга хэмжээ авах;

5.2.2. Гадаад ба дотоод худалдаанд барааны зураасан кодын тогтолцоог нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх;

5.2.3. Гаалийн үйлчилгээнд барааг “агуулахаас агуулахад” шилжүүлэх хөдөлгөөний хяналт, зохицуулалтын механизмыг нэвтрүүлэх;

5.2.4. Улсын хэмжээнд жишиг болохуйц ачааны төрөлжсөн терминал аж ахуй, логистик төвүүдийг Улаанбаатар хот орчимд байгуулж, хотын хүн амыг эрүүл ахуйн шаардлага хангасан хүнс, өргөн хэрэглээний бараагаар хангах сүлжээг бий болгох;

5.2.5. Замын-Үүд, Улаанбаатарт дээд зэрэглэлийн логистик төв, терминал аж ахуйнуудыг, мөн бүсийн төвүүд болон бусад газруудад В-С зэрэглэлийн логистик төв, терминал аж ахуйнуудыг байгуулж үндэсний нэгдсэн сүлжээ бий болгох;

5.2.6. Алтанбулаг, Цагааннуурын худалдааны чөлөөт бүс, Замын-Үүдийн эдийн засгийн чөлөөт бүсийн үйл ажиллагааг худалдаа, тээврийн

логистик төв, терминал аж ахуйн үйл ажиллагаатай уялдуулах;

5.2.7. Улаанбаатар хотод баригдах олон улсын шинэ нисэх онгоцны буудлыг түшиглэн төмөр зам, автозам, агаарын тээврийн олон улсын сүлжээний HUB байгуулах;

5.2.8. Улаанбаатар, Хонхор, Замын-Үүд, Сүхбаатар өртөөнд тэсэрч дэлбэрэх болон химийн бодисыг ачиж, буулгах олон улсын жишигт нийцсэн тусгайлсан цэг, хураагдсан тэсэрч дэлбэрэх болон химийн бодисыг хадгалах түр агуулах байгуулах;

5.2.9. Бүх төрлийн тээврийн хөдлөх бүрэлдэхүүний паркийг шинэчлэн нэмэгдүүлэх, ялангуяа төмөр замын тээврийн хөдлөх бүрэлдэхүүний паркийг түргэн гэмтэх, эмзэг бүтээгдэхүүний хадгалалт, тээвэрлэлтийн горимд нийцсэн тусгай зориулалтын вагоноор шинэчлэх.

5.3 Үндэсний зам, тээврийн сүлжээг өргөжүүлж, олон улсын тээврийн системтэй холбох зорилтын хүрээнд:

5.3.1. Босоо тэнхлэгийн АН-3 автозамын Улаанбаатар хотыг тойрон өнгөрөх маршрутыг тодорхойлж, техник эдийн засгийн үндэслэлийг боловсруулах, зам барилгын ажлыг гүйцэтгэх;

5.3.2 Чойр-Замын Үүдийн автозамыг ашиглалтанд оруулах;

5.3.3. Хэвтээ тэнхлэгийн АН-32 автозамыг барьж дуусгах;

5.3.4. Бүсийн тулгуур төв, аймгийн төвүүдийг хатуу хучилттай автозамаар холбох;

5.3.5. Баруун бүсийн босоо тэнхлэгийн АН-4 автозамыг барьж ашиглалтанд оруулан уг авто замын дагуух аймгийн төвүүдийг хөри орнуудын дэд бүтэц, логистикийн сүлжээ, терминал аж ахуйнуудтай холбох;

5.3.6. Үндсэн төмөр замтай зэрэгцээ хоёрдох төмөр замыг барьж, транзит тээвэрлэлтийн хэмжээг нэмэгдүүлэх;

5.3.7. Төмөр замыг цахилгаанжуулах боломжийг судлах;

5.3.8. Зүүн болон говийн бүсийн төмөр замын үндсэн сүлжээг барих

замаар хөрш болон Зүүн Өмнөд Азийн орнуудтай худалдааны харилцааг өргөжүүлэх, нефть болон стратегийн бусад түүхий эдээр хангах боломжийг бүрдүүлэх арга хэмжээ авах;

5.4. Олон улсын транзит тээврийг дэмжих зорилтын хүрээнд:

5.4.1. Замын-Үүд - Улаанбаатар - Алтанбулаг маршрутаар автотээврийн улс хоорондын транзит ба чингэлгийн тээвэрлэлт гүйцэтгэх боломжийг бүрдүүлэх;

5.4.2. Улс хоорондын автотээврийн чиглэлийн дагуу 150-200 км тутамд үйлчилгээний цогц дэд бүтэц /замын буудал, автомашины зогсоол, талбай, автосервис, шатахуун түгээх станц, цайны газар, тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний хяналтын цэг, техникийн түргэн тусламж, нийтийн бие засах газрын үйлчилгээ/ бий болгож, олон улсын стандартын түвшинд хүргэх;

5.4.3. ТИР карней ашиглан олон улсын хэмжээнд тээвэрлэлт гүйцэтгэхэд эрх зүйн, техник технологийн дэмжлэг үзүүлэх;

5.4.4. БНХАУ, ОХУ болон Ази, Европын орнуудын тээвэр зуучийн байгууллагуудтай хамтын ажиллагааг өргөжүүлж, бизнес уулзалт тогтмол зохион байгуулж, Худалдаа, тээврийн логистикийн хөгжлийн “Транзит Монгол” Үндэсний хөтөлбөрийг танилцуулах сурталчлах ажлыг зохион байгуулах;

5.4.5. Ази-Европыг холбосон “Найрамдал”, “Монгол вектор” чингэлэгийн тээврийн цуваа зэрэг тээвэр зуучийн үйлчилгээний төсөл, арга хэмжээг дэмжих, өргөжүүлэн хөгжүүлэх арга хэмжээг авах;

5.4.6. Монголын автотээвэрчид БНХАУ-ын нутаг дэвсгэрээр дамжин далайн боомтод хүрэх, буцаж тээвэрлэлт гүйцэтгэх боломжийг бүрдүүлэх арга хэмжээг авах;

5.4.7. Төмөр замын одоо байгаа хүчин чадлын хүрээнд Монгол Улсын нутаг дэвсгэрээр хийгдэх транзит тээврийг нэмэгдүүлэх, уг тээвэрлэлтийг гүйцэтгэхэд хувийн хэвилийн оролцоог нэмэгдүүлж, төр, хувийн хэвилийн хамтын ажиллагаа, түншлэлийг дэмжин хөгжүүлэх.

5.5. Улсын хил дээрх гааль, мэргэжлийн хяналтыг хөнгөвчлөх, үр нөлөөг сайжруулах зорилтын хүрээнд:

5.5.1. Хил, гааль, мэргэжлийн хяналтын байгууллагуудын үйл ажиллагааны уялдааг хангах, мэдээлэл харилцан солилцох, хамтарч буюу хялбарчилсан хяналт тавих удирдлага, зохион байгуулалтын арга хэмжээг авах;

5.5.2. Хилийн мэргэжлийн хяналтын бүтэц, зохион байгуулалт, хяналтын тогтолцоог боловсронгуй болгож, лаборатори, техник тоног төхөөрөмж, хүний нөөцийн чадавхийг олон улсын түвшинд хүргэх;

5.5.3. Гаалийн бүрдүүлэлт, хяналт шалгалтад эрсдлийн удирдлагын тогтолцоог сайжруулах, хамрах хүрээг өргөжүүлэх;

5.5.4. Замын Үүд, Сүхбаатар боомтод вагон шалгах, Сүхбаатар боомтод чингэлэг шалгах рентген төхөөрөмж суурилуулах;

5.5.5. Хориотой болон чанаргүй бараа бүтээгдэхүүн, аюултай хог хаягдлыг Монгол Улсын хилээр нэвтрэхээс сэргийлэх хяналт шалгалтыг шуурхай, хялбар гүйцэтгэх орчин үеийн шинэ техник технологи нэвтрүүлэх;

5.5.6. Тэсэрч дэлбэрэх болон химийн бодисыг төмөр замаар тээвэрлэх зориулалт бүхий вагон худалдан авч ашиглах.

5.6. Худалдаа, тээвэр, логистикийн үйлчилгээг хөнгөвчлөхөд мэдээлэл, харилцаа холбооны технологийн дэвшилийг нэвтрүүлэх зорилтын хүрээнд:

5.6.1. Гадаад худалдааны цахим бичиг баримтыг мэдээллийг сүлжээгээр дамжуулах, солилцох системийг бий болгоход төрийн холбогдох байгууллагуудын хариуцах үүргийг тодорхой болгож, үйл ажиллагааг нь уялдуулах замаар худалдаа, тээврийн баримт бичгийн бүрдүүлэлтийг хялбаршуулах;

5.6.2. Худалдаа, тээврийн бичиг баримтад агуулагдах мэдээ, мэдээллийг хялбарчлах, нэг стандартад оруулах, цахим хэлбэрт шилжүүлэх;

5.6.3. Гадаад худалдааны нэг цонхны электрон үйлчилгээг нэвтрүүлэх;

5.6.4. Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх Үндэсний хорооны веб сайтаар дамжуулан холбогдох мэдээллийг монгол, англи болон бусад олон улсын хэл дээр түгээх, төрийн ба хувийн хэвшлийн харилцах холбоо, хамтран ажиллах таатай орчинг бүрдүүлэх.

5.7 Худалдаа тээвэр логистикийн салбарын бүтэц, зохион байгуулалтын шинэчлэл, хүний нөөцийн удирдлагыг боловсронгуй болгох зорилтын хүрээнд:

5.7.1. Худалдаа, тээвэр, логистикийн салбарын бодлогыг боловсруулах, хэрэгжүүлэх чиг үүрэг бүхий төрийн яам, агентлагууд, аймаг, нийслэлийн Засаг даргын тамгын газрын удирдлага, хүний нөөцийн чадавхийг сайжруулах;

5.7.2. Төрийн ба төрийн бус байгууллага, хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааг бий болгож, мэдээллийн нэгдсэн сүлжээ байгуулан, салбарын цаг үеийн ба техник, технологийн дэвшлийн талаарх мэдээлэлийг нийтэд түгээх, олон нийтийн санал хүлээн авах тогтолцоог бүрдүүлэх;

5.7.3. Төрийн ба хувийн хэвшлийн худалдаа, тээвэр, логистикийн салбарын ажилтныг хамруулсан мэргэжил дээшлүүлэх сургалт, олон улсын туршилага судлах, суралцах аялал, хурал, семинар зохион байгуулах;

5.7.4. Олон улсын туршилагатай зөвлөх, экспертүүдийг урин ирүүлж богино урт хугацаагаар ажиллуулах, мэргэжилтэн солилцох;

5.7.5. Салбарын эрдэм шинжилгээ, судалгааны ажлыг дэмжих, байнгын ажиллагаатай олон улсын судалгааны төвийг байгуулах, судалгаа, эрдэм шинжилгээний ажлын үр дүнг бодлого боловсруулах, үйл ажиллагаа, арга хэмжээг төлөвлөх, хэрэгжүүлэхдээ хэрэглэж хэвших;

5.7.6. Худалдаа, тээвэр логистикийн салбар дахь төрийн бодлого, арга хэмжээ, үйл ажиллагааны талаархи мэдээллээр олон нийтийг хангах.

6. Хөтөлбөрийн хамрах хүрээ

6.1. Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх “Транзит Монгол” хөтөлбөрт дараах төрийн болон төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгж хамрагдана.

6.1.1. Төрийн байгууллага:

Зам, тээвэр, үйлдвэр худалдаа, гадаад хэрэг, санхүү, хууль зүй дотоод хэргийн асуудал хариуцсан төрийн захиргааны төв байгууллага, автотээвэр, автозам, төмөр зам, иргэний нисэх, усан зам, хил, гааль, мэргэжлийн хяналт, мэдээлэл харилцаа холбооны технологийн асуудал хариуцсан Засгийн газрын агентлаг, байгууллага, тэдгээрийн орон нутаг дахь салбар, харьяа байгууллагууд, лабораториуд.

6.1.2. Төрийн бус байгууллагууд:

Монголын үндэсний худалдаа, аж үйлдвэрийн танхим, Монголын автотээвэрчдийн нэгдсэн холбоо, Монголын тээвэр зуучийн холбоо гэх мэт бусад холбогдох төрийн бус байгууллага.

6.1.3. аж ахуйн нэгж:

Экспорт, импорт, дамжин өнгөрөх худалдаа, тээвэр, тээвэр зуучлал, лабораторийн шинжилгээ, логистикийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг аж ахуйн нэгжүүд болон бусад холбогдох аж ахуйн нэгж.

ГУРАВ. ХӨТӨЛБӨРИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮЕ ШАТ, ЗАРЧИМ

7. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үе шат

“Транзит Монгол” хөтөлбөрийг 2 үе шаттай хэрэгжүүлнэ.

Нэгдүгээр үе шат: *Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх, тээвэр логистикийн сүлжээ байгуулах бэлтгэл ажил /2008-2011 он/. Энэ шатанд дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ:*

Монгол Улсыг Транзит улс болгоход шаардлагатай олон улсын стандартуудыг судлан мөрдүүлж, хууль эрх зүй, дэд бүтэц, бизнесийн таатай орчинг бүрдүүлнэ.

Хил гаалийн үзлэг хяналтанд цахим нэг цонхны үйлчилгээ ба “агуулахаас агуулахад” үзлэг хийх үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.

Тарифын болон тарифын бус бусад саад тотгорыг арилгах замаар гадаад худалдаа, тээврийг хөнгөвчилж, транзит тээвэр, логистикийн салбарын Монгол Улсын эдийн засагт үзүүлэх нөлөөг нэмэгдүүлнэ.

Төмөр зам голлосон бусад төрлийн тээврийн төрлүүд хосолсон “мультимодал” тээврийг хөгжүүлэх эхлэл тавигдана.

Логистикийн салбарын хувьд, томоохон хилийн боомтууд дээр дээд зэрэглэлийн логистикийн төвийг байгуулна.

Хяналт шинжилгээний лабораторуудыг байгуулах ажлыг эхлүүлнэ.

"ТРАНЗИТ МОНГОЛ" - ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Худалдааны чөлөөт бүсийн үйл ажиллагааг логистикийн төв, терминал аж ахуйн үйл ажиллагаатай уялдуулах эхлэл тавигдана.

Хоёрдугаар үе шат: *Үйл ажиллагааг жигдрүүлж, олон улсын нэгдмэл сүлжээний бүрэлдэхүүн хэсэг болох. /2012-2015 он/ Энэхүү шатанд дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ:*

Энэ үе шатанд Монгол Улсад транзит тээвэр, логистикийн салбарын хууль эрх зүй, дэд бүтэц, бизнесийн орчин олон улсын жишгийн хэмжээнд бүрдсэн байх болно.

Хил, гаалийн хяналт үзлэгт цахим нэг цонхны үйлчилгээ, ба “агуулахаас агуулахад” үзлэг хийх үйлчилгээ нэвтэрч хэвшсэн байна.

Тарифын болон тарифын бус бусад саад буурч худалдаа, тээвэр логистикийн салбар олон улсын хэмжээнд өрсөлдөхүйц хэмжээнд хүрсэн байна. Транзит тээвэр, логистикийн салбарын дотоодын нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлд эзлэх хувь 11,5 хувьд хүрнэ.

Төмөр зам, автозам, агаарын тээвэр бие даан болон мултимодал хэлбэрээр транзит тээврийн үйлчилгээг Монголын төдийгүй гадаад орнуудын нутаг дэвсгэр дээр үзүүлнэ.

Барааг багцлах, захиалга авах, савлах, хаяглах, зарим боловсруулалт хийх зэргээр бараа үйлчилгээнд нэмүү өртөг шингээсэн үйлчилгээг үзүүлэх логистикийн төв, терминал аж ахуйнууд байгуулагдан үйл ажиллагаа нь тогтворжсон байна.

Хяналт шинжилгээний лабораторуудыг байгуулах ажлыг үргэлжлүүлнэ.

Худалдааны чөлөөт бүс, Эдийн засгийн чөлөөт бүсүүдийн үйл ажиллагааг логистик төв, терминал аж ахуйн үйл ажиллагаатай уялдуулан жигдрүүлнэ.

Далайд гарцгүй орнуудын худалдаа, тээвэр, логистикийн салбарын хөгжил, чиг хандлага, бодлого, үйл ажиллагааны хэрэгцээ, тэдгээрийн нөлөөг судалдаг, бодлого үйл ажиллагааны зөвлөмж санал, дүгнэлт гаргах үүрэгтэй олон улсын судалгааны төв байгуулах үндэс суурь тавигдсан байна.

---

8. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх зарчим

Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхдээ дараах зарчмыг баримтлана:

8.1. Монгол Улсын худалдаа, тээвэр, логистикийн салбар нь олон улсын нэгдсэн сүлжээний бүрэлдэхүүн хэсэг байна.

8.2. Худалдаа, тээвэр логистикийн салбарын хөгжлийн бодлого нь Монгол Улсын Үндэсний хөгжлийн цогц бодлоготой нягт уялдсан байна.

8.3. Худалдаа тээвэр логистикийн салбарыг хөгжүүлэх арга хэмжээг иргэд, хувийн хэвшил, төрийн болон төрийн бус байгууллагын хамтын үйл ажиллагаанд тулгуурлан зохион байгуулж хэрэгжүүлнэ.

8.4. Худалдаа, тээвэр, логистикийг хөгжүүлэх үйл ажиллагаа нь олон улсын байгууллагаас баримталж байгаа бодлого, чиглэлтэй нийцэх бөгөөд тэдгээр байгууллагатай хамтран ажиллана.

9. Хөтөлбөрийн санхүүжилт

9.1. Хөтөлбөрийг дараахь эх үүсвэрээс санхүүжүүлнэ:

9.1.1. Улсын болон орон нутгийн төсөв, сангаас зам, дэд бүтэц бусад улс орны бүтээн байгуулалтын ажилд зориулж хуваарилсан хөрөнгө оруулалт;

9.1.2. Олон улсын банк, санхүүгийн байгууллагуудын зээл, тусламж;

Дотоодын болон гадаадын хөрөнгө оруулалт;

Мянганы хөгжлийн сорилтын сан;

Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт, бусад.

ДӨРӨВ. ХӨТӨЛБӨРИЙН УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

10. Хөтөлбөрийг дараах байдлаар удирдан, зохион байгуулна.

10.1 Монгол Улсын хэмжээнд “Транзит Монгол” хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах, зохицуулах, хяналт үнэлгээ өгөх үүрэг бүхий нэгжийг Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх Үндэсний хорооны дарга удирдан ажиллана.

10.2. Хөтөлбөрийн орон нутаг дахь хэрэгжилтийг аймаг, нийслэлийн Засаг

дарга нар хариуцна.

ТАВ. ҮР ДҮН

11. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлснээр Монгол Улсын эдийн засгийн бүтэц, бодлогод зарчмын өөрчлөлт гарна:

11.1. Дотоодын нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлд транзит тээвэр, логистикийн салбарын эзлэх хувь нэмэгдсэнээр, байгалын баялаг, эрдэс бодисын үнийн хэлбэлзлээс хамааралтай эдийн засаг, бизнесийн тогтворгүй байдал бий болох магадлал багасна.

11.2. Шавхагдах нөөцтэй уул уурхайн салбараас хэт хамааралтай эдийн засгийн бүтцэд техник технологи, хүний нөөцийн чадавхи, олон улсын худалдааны өсөлттэй холбогдуулан өргөжүүлэн хөгжүүлэх боломжтой худалдаа, тээвэр, логистикийн шинэ салбарын гүйцэтгэх үүрэг нэмэгдэнэ.

11.3. Олон улсын худалдаа, тээвэр, логистикийн нэгдсэн сүлжээний чухал бүрэлдэхүүн хэсэг болсноор, Монгол Улсын Олон улсын худалдаа, тээврийн зах зээлд эзлэх байр суурь, үзүүлэх нөлөө дээшилнэ.

11.4. Монгол Улсын Мянганы хөгжлийн зорилтуудыг хэрэгжүүлэх боломж нэмэгдэнэ.

11.5. Тодорхой газрууд /бүсийн тулгуур төвүүд, худалдаа, эдийн засгийн чөлөөт бүсүүд/ эдийн засгийн идэвхитэй эргэлтэнд орно.

11.6. Транзит тээвэр, логистикийн салбарыг даган хөгжих үйлчилгээний салбаруудын тоо нэмэгдэж, тэдгээрт ажиллагсдын орлого нэмэгдэнэ.

11.7. Транзит тээвэр, логистикийн салбараас төсөвт оруулах татварын хувь хэмжээ нэмэгдэнэ.

Засгийн газрын 2008 оны 183 дугаар
тогтоолын 2 дугаар хавсралт

"ТРАНЗИТ МОНГОЛ"

ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙГ
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ
АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

"ТРАНЗИТ МОНГОЛ" ҮНДЭСНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙГ
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ
АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хугацаа	Санхүүжилтийн хэмжээ /сая.ам.дол/	Санхүүжилтийн хэлбэр	Хариуцах байгууллага
1. Гадаад худалдаа, олон улсын тээвэр, логистикийн үйлчилгээний эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгох					
1.1	Олон улсын конвенци, гэрээ хэлэлцээрүүдийг судлах, нэгдэн орох хэрэгцээ шаардлагыг тогтоох	2008-2009			ГХЯ, ХЗДХЯ, ЗТАЖЯ, ҮХЯ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
1.2	Конвенци, гэрээ, хэлэлцээрүүдэд нэгдэн орох үйл ажиллагааг зохион байгуулах	2008-2012		Холбогдох төрийн захиргааны байгууллагын үйл ажиллагааны зардал	ГХЯ, ХЗДХЯ, ЗТАЖЯ, ҮХЯ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
1.3	Үндэсний хууль тогтоомжуудыг нэгдэн орсон конвенци, гэрээ, хэлэлцээрүүдэд нийцүүлэн өөрчлөх	2008-2012		Холбогдох төрийн захиргааны байгууллагын үйл ажиллагааны зардал	ХЗДХЯ, ЗТАЖЯ, ҮХЯ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо

1.4	Авто тээвэр, иргэний нисэх, төмөр зам, усан замын тээврийн тухай хуулиудад тээвэр, логистикийн асуудлыг тусган оруулж шинэчлэх	2008-2010		Холбогдох төрийн захиргааны байгууллагын үйл ажиллагааны зардал	ХЗДХЯ, ЗТАЖЯ, ҮХЯ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
1.5	Транзит тээвэрлэлт, логистикийн үйл ажиллагааг улсын хил, гаалийн хяналттай уялдуулан эрх зүйн зохицуулалт хийх дүрэм, журмыг боловсруулах	2008-2010		Холбогдох төрийн захиргааны байгууллагын үйл ажиллагааны зардал	Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо, Холбогдох яам, агентлагууд
1.6	МУ, БНХАУ, ОХУ-ын Засгийн газар хооронд байгуулах дамжин өнгөрөх тээврийн хэлэлцээрийг байгуулах /эсвэл түүнийг орлох бүс нутгийн хэлэлцээрт нэгдэн орох/	2008-2009		Холбогдох төрийн захиргааны байгууллагын үйл ажиллагааны зардал	ГХЯ, ХЗДХЯ, ЗТАЖЯ, ҮХЯ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо, Монгол Улс, БНХАУ, ОХУ-ын Засгийн газар хоорондын дамжин өнгөрөх тээврийн хэлэлцээрийн төслийг боловсруулж байгуулах ажлын хэсэг
1.7	Монголын тээвэрчид БНХАУ-ын нутаг дэвсгэрээр дамжин далайн боомтонд хүрч тээвэр хийх асуудлыг хятадын талд тавих	2008-2012		Холбогдох төрийн захиргааны байгууллагын үйл ажиллагааны зардал	ГХЯ, ХЗДХЯ, ЗТАЖЯ, ҮХЯ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
1.8	Олон улсын болон бүс нутгийн байгууллагуудын үйл ажиллагаанд идэвхитэй оролцож, Монгол Улсын байр суурийг бэхжүүлэх, харилцан ашигтай хамтран ажиллах	2008-2015			ГХЯ, ХЗДХЯ, ЗТАЖЯ, ҮХЯ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо

1.9	ОХУ-ыг ДХБ-д элсэх, хөрш орнуудыг олон улсын байгууллага, конвенцид нэгдэхийг дэмжих замаар эрх зүйн нэгдсэн орчин, стандарттай болох	2008-2012			ГХЯ, ХЗДХЯ, ЗТАЖЯ, ҮХЯ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
1.10	Салбарын бодлого боловсруулж хэрэгжүүлэхэд хувийн хэвшлийн идэвхитэй оролцоог бий болгох хууль эрхийн актуудыг баглан мөрдүүлэх	2008-2012			ЗТАЖЯ, ХЗДХЯ, ҮХЯ
1.11	Шинэ техник, технологи нэвтрүүлэх, хүний нөөцийг хөгжүүлэх, хувийн хэвшлийн мэргэжлийн сургуулиудыг дэмжих бодлого арга, хэмжээнүүд авч хэрэгжүүлэх	2008-2012			ЗТАЖЯ, ХЗДХЯ, ҮХЯ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
1.12	Ачааны тусгайлсан /10 гаруй/ болон тээвэр, худалдааны бусад стандартууд боловсруулж батлуулах.	2008-2012		Холбогдох төрийн захиргааны байгууллагын үйл ажиллагааны зардал	ЗТАЖЯ, СХЗТ ХЗДХЯ, ҮХЯ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
2. Худалдаа, тээвэр, логистикийн үйлчилгээг хөнгөвчлөх, дэмжин хөгжүүлэх					
2.1	НҮБ-ын төрөлжсөн байгууллагуудаас гаргасан гадаад худалдаантай холбогдсон эрх зүйн актыг судалж ашиглах	2008-2009	0.01	Гадаадын тусламж	УГЕГ, ЗТАЖЯ, ҮХЯ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
2.2	Монгол Улсад хэрэглэгдэж байгаа гадаад худалдааны бичиг баримтуудыг олон улсын жишигт нийцүүлэх, нэг стандартад шилжүүлэх	2008-2010	0.01	ЗТАЖЯ, ҮХЯ, УМХГ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо	УГЕГ, ЗТАЖЯ, ҮХЯ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо

2.3	Монгол улсад зураасан кодыг хэрэглэх, тенхикийн нөхцлийг судлах	2008-2009	0.005	Гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	ҮХЯ, УГЕГ, Монголын үндэсний худалдаа, аж үйлдвэрийн танхим
2.4	Зураасан кодыг хэрэглэхэд шаардлагагай тоног төхөөрөмжийг худалдан авч суурилуулах, хэрэглэх	2008-2010	0.1	Гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	ҮХЯ, УГЕГ, Монголын үндэсний худалдаа, аж үйлдвэрийн танхим
2.5	Зураасан кодын талаар Олон улсын холбогдох байгууллагуудаас гаргасан дүрэм, журам, тогтолцоог орчуулж бэлтгэх, гарын авлага гаргах, аж ахуйн нэгж байгууллагуудад танилцуулах, сургалт семинар зохион байгуулах	2008-2009	0.1	Гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	Монголын үндэсний худалдаа, аж үйлдвэрийн танхим
2.6	Хилийн боомтуудад цаашид байгуулагдах гаалийн бүс, аж үйлдвэрийн парк, логистикийн төв, терминал аж ахуйнуудад зураасан код хэвлэх, унших тоног төхөөрөмжийг худалдан авч суурилуулах, хэрэглэх		0.5	Гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	ҮХЯ, УГЕГ, Монголын үндэсний худалдаа, аж үйлдвэрийн танхим,
2.7	Зураасан кодыг экспорт, импортын барааны урсгалыг хянах, тээвэр, логистикийн зарчим бүрдүүлэхэд ашиглах, хувиарлалтын сувгийн бүхий л цэгүүдэд зураасан код хэрэглэх ажлыг эхлүүлэн жигдрүүлэх	2008-2012		Гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	СЯ, ҮХЯ, Монголын үндэсний худалдаа, аж үйлдвэрийн танхим,

АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

2.8	Зураасан кодыг худалдаа, тээвэр логистикийн салбарт болон хуваарилалтын сувгийн бүх цэгт хэрэглэх боломжийг бүрдүүлэх, электрон өгөгдөл солилцоо (EDI) болон холбогдох бусад мэдээлэл дамжуулах технологийн программ хангамжийг боловсруулах	2008-2012	0.1	Гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	СЯ, Монголын үндэсний худалдаа, аж үйлдвэрийн танхим, МХХТГ
2.9	Замын-Үүд, Алтанбулаг, Цагаан нуурт гаалийн баталгааг агуулахыг байгуулах техник-эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах	2008-2012	1.35	Улсын төсөв, гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	УГЕГ, УМХГ, ҮХЯ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
2.10	Замын-Үүд, Алтанбулаг, Цагаан нуурт хорио цээрийн байгууламж байгуулах техник-эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах	2008-2012	0.3	Улсын төсөв, гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	СЯ, УМХГ, ҮХЯ
2.11	Улаанбаатар хот орчимд ачааны төрөлжсөн терминал аж ахуй, логистик төв байгуулах техник эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах	2008-2009	0.65	Орон нутгийн төсөв, гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	ЗТАЖЯ, ҮХЯ, УГЕГ, УМХГ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо, Олон Улсын байгууллагууд
2.12	Улаанбаатар хот орчимд ачааны төрөлжсөн терминал аж ахуй, логистик төвийн зураг төслийг боловсруулах, газрын асуудлыг ший	2009-2011	0.2	Орон нутгийн төсөв, гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	ЗТАЖЯ, ҮХЯ, УГЕГ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо

2.13	Улаанбаатар хог орчимд ачааны төрөлжсөн терминал аж ахуй, логистик төв барих	2011-2014	18.0	Орон нутгийн төсөв, гадаадын зээл, тусламж, хувийн хэвшил	ЗТАЖЯ, ҮХЯ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
2.14	Улаанбаатарын орчимд ачааны төрөлжсөн терминал аж ахуй, логистик төвийг холбосон сүлжээг бий болгох	2010-2015	1.0	Орон нутгийн төсөв, гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	Холбогдох яам, агентлагууд
2.15	Замын-Үүдэд дээд зэрэглэлийн ложистик төв, терминал аж ахуй, ариутгал халдваргүйжүүлэлт болон хорио цээрийн байгууламж байгуулах техник эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах	2008-2010	0.5	Улсын төсөв, гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	ЗТАЖЯ, УГЕГ, УМХГ, ТЗХЭГ, УБТЗ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
2.16	Замын-Үүдийн дээд зэрэглэлийн ложистик төв, терминал аж ахуй байгуулах	2008-2011	20.0	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж, хувийн хэвшил	ЗТАЖЯ, УГЕГ, УМХГ, ТЗХЭГ, УБТЗ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо, Хувийн хэвшил, гадаадын хөрөнгө оруулалт
2.17	В-С зэрэглэлийн ложистик төв, терминал аж ахуйг байгуулах техник эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах	2009-2012	0.5	Улсын төсөв, гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	ЗТАЖЯ, УГЕГ, ТЗХЭГ, УБТЗ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
2.18	В-С зэрэглэлийн ложистик төв, терминал аж ахуйг байгуулах	2009-2014	10.0	Улсын төсөв, гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	ЗТАЖЯ, УГЕГ, ТЗХЭГ, УБТЗ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо, Хувийн хэвшил, гадаадын хөрөнгө оруулалт

АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

2.19	Алтанбулагийн худалдааны чөлөөт бүсийн үйл ажиллагааг логистикийн төв, терминал аж ахуйн үйл ажиллагаатай уялдуулах	2008-2012	50.0	Гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	ҮХЯ, УГЕГ, УМХГ, ХХЕГ
2.20	Замын-Үүдийн эдийн засгийн чөлөөт бүсийн үйл ажиллагааг логистикийн төв, терминал аж ахуйн үйл ажиллагаатай уялдуулах	2008-2012	50.0	Гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	ҮХЯ, УГЕГ, УМХГ, ХХЕГ
2.21	Ховд, Улиастай, Хархорин, Эрдэнэт, Чойбалсан, Өндөрхаанд ачааны терминал аж ахуй байгуулах техник, эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах	2010-2012	7.0	Улсын төсөв, гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	ҮХЯ, УГЕГ, Монголын үндэсний худалдаа, аж үйлдвэрийн танхим, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
2.22	Ховд, Улиастай, Хархорин, Эрдэнэт, Чойбалсан, Өндөрхаанд ачааны терминал аж ахуй байгуулах	2012-2015	30.0	Улсын төсөв, гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	ҮХЯ, УГЕГ, УМХГ, ХХЕГ, хувийн хэвшил, гадаадын хөрөнгө оруулалт
2.23	Улаанбаатар хотод баригдах олон улсын шинэ нисэх онгоцны буудлыг түшиглэн төмөр зам, автозам, агаарын тээврийн олон улсын сүлжээний HUB байгуулах техник эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах	2008-2011	1.5	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж, хувийн хэвшил	СЯ, ЗТАЖЯ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо

2.24	Улаанбаатар хотод баригдах олон улсын шинэ нисэх онгоцны буудлыг түшиглэн төмөр зам, автозам, агаарын тээврийн олон улсын сүлжээний HUB байгуулах	2013-2015	200.0	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж, хувийн хэвшил	СЯ, ЗТАЖЯ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
2.25	Бүх төрлийн тээврийн хөдлөх бүрэлдэхүүний паркийг шинэчлэн нэмэгдүүлэх, ялангуяа төмөр замын тээврийн хөдлөх бүрэлдэхүүний паркийг түргэн гэмтэх, эмзэг бүтээгдэхүүний хадгалалт, тээвэрлэлтийн горимд нийцсэн тусгай зориулалтын вагоноор шинэчлэх.	2008-2015	250.0	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж, хувийн хэвшил	СЯ, ЗТАЖЯ
3. Үндэсний зам, тээврийн сүлжээг өргөжүүлж, олон улсын тээврийн системтэй холбох					
3.1	Чойр - Замын-Үүдийн авто замыг ашиглалтанд оруулах	2008	52.0	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж	СЯ, ЗТАЖЯ
3.2	Улаанбаатар хотыг тойрон өнгөрөх Яармагийн гүүр - Баянзүрхийн товчоо чиглэлийн авто замыг ашиглалтанд оруулах	2009-2011	3.6	Улсын төсвөөс эргэн төлөгдөх нөхцөлөөр /хувийн хэвшил/, гадаадын зээл, тусламж	СЯ, ЗТАЖЯ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
3.3	АН-3 авто замыг ашиглалтанд оруулах	2008-2011	132.0	Улсын төсөв, улсын төсвөөс эргэн төлөгдөх нөхцөлөөр /хувийн хэвшил/, гадаадын зээл, тусламж	СЯ, ЗТАЖЯ

АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

3.4	АН-32 автозамыг барьж дуусгах	2008-2015	150.0	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж, хувийн хэвшил	СЯ, ЗТАЖЯ
3.5	Улаанбаатар, Алтанбулаг, Замын-Үүдэд улс хоорондын зорчигч тээврийн авто вокзал байгуулах	2008-2018	2.5	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж, хувийн хэвшил	СЯ, ЗТАЖЯ
3.6	Бүсийн төв, аймгийн төвүүдийг хагуу хучилттай автозамаар холбох	2008-2015	377.4	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж, хувийн хэвшил	СЯ, ЗТАЖЯ
3.7	Төмөр замын үндсэн сүлжээнд хоёрдох зам тавих асуудлыг судлан шийдвэрлэх	2008-2009	1200.0	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж	СЯ, ЗТАЖЯ
3.8	Төмөр замд цахилгаан галт тэрэг ашиглах техник, эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах	2008-2010	20.0	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж	СЯ, ЗТАЖЯ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
3.9	Төмөр замд цахилгаан галт тэрэг хэрэглэх төслийг хэрэгжүүлэх	2010-2015	1200.0	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж	СЯ, ЗТАЖЯ
3.10	Зүүн болон говийн бүсийн төмөр замын сүлжээг байгуулах техник эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах	2008-2009	50.0	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж, гадаадын хөрөнгө оруулалт	СЯ, ЗТАЖЯ, ҮХЯ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо

3.11	Ярант-Ховд-Өлгий-Цагааннуур чиглэлийн АН-4 автозамыг барьж ашиглалтанд оруулах	2008-2012	110.0	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж, хувийн хэвшил	СЯ, ЗТАЖЯ
4. Олон улсын транзит тээврийг дэмжих					
4.1	Замын-Үүд - Улаанбаатар - Алтанбулаг маршрутаар автогээврийн улс хоорондын тээвэрлэлт хийх эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгох, сайжруулах	2008-2010	-	-	ЗТАЖЯ, ХЗДХЯ, ГХЯ, УТЕГ, ХХЕГ
4.2	Замын-Үүд - Улаанбаатар - Алтанбулаг маршрутаар автогээврийн улс хоорондын чингэлгйн тээвэрлэлт нэвтрүүлэхэд шаардлагатай үйлчилгээний дэд бүтцийг бий болгох	2009-2012	75.0	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж, хувийн хэвшил, гадаадын хөрөнгө оруулалт	Холбогдох яам, агентлагууд
4.3	ТИР карнейн конвенци болон бусад худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөхтэй холбогдсон олон улсын гэрээ хэлэлцээрийг хэрэгжүүлэх	2008-2015	-	-	ЗТАЖЯ, УТЕГ,
4.4	БНХАУ, ОХУ болон Ази, Европын орнуудын тээвэрзүүчийн байгууллагуудтай хамтын ажиллагааг өргөжүүлж, бизнес уулзалтыг тогтмол зохион байгуулах	2008-2015	0.08	Гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	ЗТАЖЯ, ҮХЯ, УТЕГ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
4.5	Үндэсний хөтөлбөрийг танилцуулах сурталчлах, үндэстэн дамнасан корпорацуудын анхаарлыг тагах, хамтран ажиллах	2008-2015	0.16	Улсын төсөв, гадаадын тусламж	Монголын үндэсний худалдаа, аж үйлдвэрийн танхим, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо

4.6	Ази-Европыг холбох "Найрамдал", "Монгол чингэлэгийн цуваа зэрэг хэвшлийн санаачлага, эхлэлийг өргөжүүлэх	тээврийн вектор" хувийн дэмжин,	2008-2015	0.2	Гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	Зам, тээвэр, аялал жуулчлалын яам, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо, Хувийн хэвшил	
4.7	Далайн тээврийн хөлөг онгоцтой болох, далайн тээврийг хөгжүүлэхийг дэмжих		2010-2015	50.0	Гадаадын зээл, тусламж, хувийн хэвшил	ЗТАЖЯ, Хувийн хэвшил	
4.8	Далайн баялаг ашиглах, далайн боомтын аж ахуйг ашиглахад дэмжлэг үзүүлэх		2010-2015		Гадаадын зээл, тусламж, хувийн хэвшил	ЗТАЖЯ	
5. Улсын хил дээрх гааль, мэргэжлийн хяналтыг хөнгөвчлөх, үр нөлөөг сайжруулах							
5.1	Замын-Үүд, Сүхбаатар боомтод вагон шалгах рентген төхөөрөмж суурилуулж ашиглалтанд оруулах		2008-2010	6.0	Улсын төсөв, гадаадын тусламж	СЯ, УМХГ, УГЕГ	
5.2	Сүхбаатар боомтод чингэлэг шалгах рентген төхөөрөмж суурилуулж, ашиглалтанд оруулах		2008-2009	3.0	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж	СЯ, УМХГ, УГЕГ	
5.3	Хилийн боомтуудад хяналт, шинжилгээний лаборатори байгуулах техник эдийн засгийн тооцоо хийх		2008-2010	0.5	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж	СЯ, УГЕГ, ЗТАЖЯ, УМХГ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо	
5.4	Хилийн боомтуудад хяналт, шинжилгээний лаборатори байгуулах		2010-2015	10.0	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж	УГЕГ, УМХГ	

5.5	Гаалийн бүрдүүлэлт, хяналт шалгалтад эрсдлийн удирдлагын тогтолцоог боловсронгуй болгон сайжруулах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх	2008-2015	0.2	Улсын төсөв, гадаадын тусламж	УМХГ, УГЕГ
5.6	Мэргэжлийн хяналт шалгалтад эрсдлийн үнэлгээ хийх тогтолцоог бий болгож, сайжруулах арга хэмжээг авах	2008-2010	0.2	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж	УМХГ
6. Худалдаа, тээвэр, логистикийн үйлчилгээг хөнгөвчлөхөд мэдээлэл, харилцаа холбооны технологийн дэвшилийг нэвтрүүлэх					
6.1	Гадаад худалдаанд цахим нэг цонхны үйлчилгээний системийг нэвтрүүлэх	2008-2012	5.0	Улсын төсөв, гадаадын тусламж, гадаадын хөрөнгө оруулалт	СЯ, УГЕГ, ҮХЯ
6.2	Худалдаа, тээврийн бичиг баримтад агуулагдах мэдээ, мэдээллийг хялбарчлах, нэг стандартад оруулах, цахим хэлбэрт шилжүүлэх	2008-2012	0.5	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж	УГЕГ, СЯ, ҮХЯ, Үндэсний статистикийн хороо
6.3	Гадаад худалдааны мэдээ, бичиг баримтыг сүлжээгээр дамжуулах, солилцох системийг бий болгож, холбогдох төрийн байгууллагуудын хариуцах үүргийг тодорхойлж, үйл ажиллагааг нь уялдуулах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх	2008-2012	0.8	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж	Холбогдох агентлагууд яам,

6.4	Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх Үндэсний хорооны веб сайтаар мэдээллийг монгол, англи болон бусад олон улсын хэл дээр түгээх, оролцогч талуудад хамтран ажиллах орчин бүрдүүлэх	2008-2015	0.2	Гадаадын тусламж	Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо, МХХТГ
7. Худалдаа тээвэр логистикийн салбарын бүтэц, зохион байгуулалтын шинэчлэл, хүний нөөцийн удирдлагыг боловсронгуй болгох					
7.1	Худалдаа, тээвэр, логистикийн салбарын бодлого боловсруулах, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй байгууллагуудын чадавхийг дээшлүүлэх	2008	0.2	Улсын төсөв, гадаадын тусламж	Холбогдох яамд, агентлагууд, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
7.2	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн явц, цаг үеийн болон бодлого арга хэмжээний талаар санал мэдээлэл солилцох, хяналт-үнэлгээ өгөх нэгдсэн бүтэц механизмыг бүрдүүлэх	2008-2009	-	-	Холбогдох яамд, агентлагууд, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
7.3	Худалдаа, тээвэр, логистикийн салбар өндөр хөгжсөн орнуудад суралцах аялал хийх, туршлага судлах	2008-2012	0.5	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж	СЯ, ЗТАЖЯ, ҮХЯ, УГЕГ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
7.4	Монголд олон улсын туршлага судлах, солилцох аялал, хурал семинар, зохион байгуулах	2008-2015	0.8	Гадаадын тусламж, хувийн хэвшил	Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо

7.5	"Худалдаа, тээвэр, логистикийн салбарын ажилтныг мэргэжил дээшлүүлэх, хүний нөөцийг чадавхжуулах, энэ чиглэлийн сургалтын төвийг эрхлэн явуулах иргэн, хуулийн этгээдийн үйл ажиллагааг дэмжих"	2008-2012	-	-	БСПУЯ, НХХЯ, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
7.6	Олон улсын туршлагатай зөвлөх, экспертүүдийг урин ирүүлж урт, богино хугацаагаар ажиллуулах, мэргэжилтэн солилцох	2008-2015	0.8	Гадаадын тусламж	Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
7.7	Олон улсын судалгааны төв байгуулах, судалгаа, эрдэм шинжилгээний ажлын үр дүнг бодлого, арга хэмжээний төлөвлөлт, хэрэгжүүлэлтэд хэрэглэж хэвших	2008-2015	0.8	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж	Холбогдох яамд, агентлагууд, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо
7.8	Иргэдийг худалдаа, тээвэр логистикийн салбар дахь төрийн бодлого, үйл ажиллагааны талаархи мэдээллээр хангах	2008-2015	0.2	Улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламж	Холбогдох яамд, агентлагууд, Худалдаа, тээврийг хөнгөвчлөх үндэсний хороо